

بسم الله الرحمن الرحيم

شیوه نامه ارائه هماهنگ درس ریاضیات عمومی یک دانشگاه تفرش

(الف) سرفصل:

(۱) مجموعه‌ها و توابع:

- تعریف مجموعه‌ها با محوریت مجموعه اعداد طبیعی، حسابی، صحیح، گویا و حقیقی (تفاوت اعداد گویا و گنگ بیان شده و ذکر گردد که در تبدیل یک کسر به عدد اعشاری چه حالاتی رخ خواهد داد).
- تعریف رابطه بر روی مجموعه‌ها و بیان این که چه رابطه‌هایی تابع می‌باشند؟
- یافتن دامنه و برد توابع، تعریف تابع یک به یک و پوشا و تعیین یک به یک بودن یا نبودن و پوشایی و یا عدم آن از طریق نمودار یا ضابطه توابع.
- پیشنهاد می‌گردد حتماً یکی از مثال‌ها، تابع گویا به صورت $f(x) = \frac{ax+b}{cx+d}$ باشد. زیرا این خانواده از توابع، بهترین مثال برای آموزش پویا بودن و نبودن توابع‌اند؛ چرا که تنها به خاطر یک نقطه، پویایی آن‌ها با مشکل مواجه می‌گردد.
- توابع زوج و فرد.
- توابع وارون پذیر و مشخص نمودن دامنه، برد و ضابطه وارون آن‌ها.
- تعیین دامنه و ضابطه تابع حاصل از اعمال جبری مانند جمع، تفاضل، ضرب، تقسیم دو تابع با ذکر مثال، تعیین دامنه و ضابطه ترکیب دو تابع.
- تابع جبری چیست؟ مثال‌هایی از توابع جبری با تاکید بر توابع چند جمله‌ای، گویا و چند ضابطه‌ای با تکیه بر توابع قدر مطلق و جز صحیح
- رسم توابع چند جمله‌ای درجه دو، توابع گویا به صورت $f(x) = \frac{ax+b}{cx+d}$ ، توابع قدر مطلق (گلدانی)، توابع جزء صحیح و ...
- تعیین علامت توابع
- تابع متعالی چیست؟ مثال‌هایی از توابع متعالی با توضیح و تبیین کامل توابع نمایی، مثلثاتی، هذلولوی و وارون آن‌ها یعنی توابع لگاریتمی، وارون مثلثاتی و وارون هذلولوی (تعیین دامنه، برد، ضابطه و رسم شکل این توابع به همراه بازه‌های صعودی و نزولی بودن و ...). در این قسمت حتماً نسبت‌های مثلثاتی تعریف و برای زاویه‌های ۳۰، ۴۵ و ۶۰ درجه در ربع اول محاسبه گردد. سپس دایره مثلثاتی توضیح داده شده و مقدار نسبت‌های مثلثاتی مرتبط با سه زاویه ذکر شده در ربع اول، در سه ربع دیگر محاسبه گردد. سپس محور سینوس‌ها و کسینوس‌ها معرفی شده و نهایتاً به کمک این مطالب توابع مثلثاتی رسم گردد.

۲) حد و پیوستگی:

- بیان مفهوم حد با ارائه مثال هایی مانند سرعت متحرک و ...، حد های یک طرفه با مثال های توابع قدر مطلق و علامت (sgn)، حد نامتناهی و حد در بینهایت.

- ذکر مثال هایی از حد توابع در حالت های مبهم و روش های رفع ابهام (به طور مثال رفع ابهام در محاسبه حد توابع گویا در حالت $\frac{0}{0}$ به کمک اتحادها و یا ضرب صورت و مخرج در مزدوج صورت و یا مخرج به ضرورت و ...).

- بیان دو مفهوم صفر حدی و صفر مطلق در مثال هایی مانند $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{[x]}{x}$.

- قضیه فشردگی.

- پیوستگی و ناپیوستگی نقطه ای و انواع آن، پیوستگی در بازه.

- کاربرد پیوستگی توابع با تبیین قضیه ماکس-مین، قضیه مقدار میانی و یافتن ریشه معادلات به روش نصف کردن.

- تعریف رسمی حد به اختصار (روش ϵ و δ).

۳) مشتق گیری:

- مفهوم مشتق و تعریف حدی آن، محاسبه شیب خطوط مماس و قاطع بر منحنی در یک نقطه واقع بر آن و یافتن معادله این خطوط.

- ارتباط مشتق گیری و پیوستگی.

- تابع مشتق و قواعد مشتق گیری، مشتق گیری زنجیره ای، مشتق توابع متعالی ذکر شده در فصل اول، مشتق توابع به کمک تکنیک

برنولی (ln گیری).

- مشتق گیری ضمنی، مشتق مراتب بالاتر.

۴) کاربرد مشتق:

- دیفرانسیل و تقریب تغییرات کوچک.

- قضیه رول و مقدار میانگین.

- حل مثال هایی با کمک این قضایای رول و میانگین مانند تعداد ریشه های معادلات، اثبات تساوی ها، اثبات نامساوی ها و ...

- میزان های مرتبط.

- نقطه ثابت و ارتباط آن با ریشه معادلات، توابع انقباضی و قضیه نقطه ثابت.

- قضیه هوییتال و حل حدهای مبهم به کمک آن.

- آزمون مشتق اول و دوم، نقاط اکسترمم و عطف، مجانب های افقی، قائم و مایل توابع.

- رسم نمودار توابع.

- حل مساله های مقدار اکسترمم.

۵) مفهوم انتگرال، روشهای انتگرال گیری و کاربرد آن:

- معرفی نماد سیگما، تعریف افراز، افراز منظم و محاسبه مساحت با کمک مجموعهای ریمان بالا و پایین.
- تعریف انتگرال معین، قضیه مقدار میانگین برای انتگرالها، قضایای اساسی حساب دیفرانسیل و انتگرال، حل معادلات انتگرالی و محاسبه برخی از حدهای مبهم به کمک مشتق گیری از انتگرال.
- تابع اولیه، حل انتگرالهای نامعین و معین به روش تغییر متغیر، تغییر متغیر مثلثاتی، جز به جز، تجزیه کسر و نصف قوس.
- توضیح کامل انتگرال توابع مثلثاتی.
- انتگرال ناسره و انواع آن و مثالهایی از حل انتگرالهای ناسره.

۶) کاربرد انتگرال:

- محاسبه برخی حدها به کمک انتگرال معین.
- محاسبه حجمهای حاص از دوران سطوح حول خطوط افقی و عمودی مانند محور X ها و Y ها.
- محاسبه طول قوس.
- مساحت سطوح.

۷) مختصات قطبی:

- تعریف مختصات قطبی، تبدیل مختصات یک نقطه در مختصات دکارتی به قطبی و بالعکس.
- رسم منحنی های قطبی، یافتن نقاط تقاطع منحنی های قطبی.
- مساحت محصور به منحنی قطبی و محور X ها در بازه مشخص، محاسبه مساحت محصور بین دو منحنی قطبی.
- محاسبه طول قوس منحنی قطبی در بازه تعیین شده.

۸) دنباله، سری و سریهای توانی:

- تعریف دنباله، یافتن جمله عمومی دنباله، دنباله بازگشتی، دنباله یکنوا، دنباله کراندار.
- همگرایی دنبالهها، قضیه وایرستراس، تعیین همگرایی و واگرایی دنبالهها، محاسبه مقدار همگرایی دنبالهها.
- تعریف سری به کمک دنباله مجموعهای جزئی دنباله و همگرایی و واگرایی آنها.
- یافتن مقدار همگرایی سریهای هندسی و تلسکوپی.
- آزمونهای همگرایی سریها (آزمون مقایسه، مقایسه حدی، انتگرال، نسبت و ریشه).
- همگرایی مشروط و مطلق، سری متناوب.
- سری توانی و تعیین شعاع و بازه همگرایی آن.
- سری تیلور و مک لورن و کاربرد آن (با تکیه بر یافتن مقدار همگرایی سری به کمک آنها).

۹) اعداد مختلط و کاربردها،

- تعریف اعداد مختلط، نمایش دکارتی اعداد مختلط، مزدوج اعداد مختلط، نمایش هندسی اعداد مختلط، اعمال اصلی (جمع، تفریق، ضرب و تقسیم اعداد مختلط).
- نمایش قطبی اعداد مختلط، قانون دموآور، توان رسانی و ریشه گیری اعداد مختلط.
- حل معادلات مختلط، مکان هندسی نقاط در نامعادلات مختلط.

ب) مراجع:

- حساب دیفرانسیل و انتگرال و هندسه تحلیلی، جورج توماس، ترجمه مهدی بهزاد، سیامک کاظمی و علی کافی، انتشارات مرکز نشر دانشگاهی.
- حساب دیفرانسیل و انتگرال با هندسه تحلیلی، رابرت آدامز و کریستوفر اسکیس، ویرایش هفتم، ترجمه فرزین حاجی جمشیدی و همکاران.

ج) نمره دهی:

- میان ترم اول از فصل اول (۵ نمره).
- میان ترم دوم از فصل دوم، سوم و چهارم (۷ نمره).
- پایان ترم از بقیه فصل‌ها (۱۱ نمره).
- نمره در اختیار استاد با توجه به حضور فعال کلاسی، انجام تمرین‌ها و ... (۲ نمره).